

Notat

20. juni 2018
J-nr.: 330779 / 2503945

Succession af mikrovirksomheder (1/4): Skatteprocent ved ejerskifte

Dette notat har til formål at skabe afklaring omkring skønnet for en samlet gennemsnitlig beskatningsprocent på aktiverne i mikrovirksomheder, der lader sig ejerskifte. Beskatningsprocenten indgår i den endelige beregning af de statsfinansielle konsekvenser af succession af mikrovirksomheder.

Udregningen af en samlet skatteprocent ved overdragelse af mikrovirksomheder (dvs. virksomheder med 0-9 ansatte) er et vigtigt element i forhold til at anslå det midlertidige offentlige provenutab ved indførelse af regler for skattemæssig succession til mikrovirksomheder.

Udregningen af en samlet gennemsnitlig skatteprocent ved overdragelse af mikrovirksomheder kompliceres af to ting. For det første, at beskatningsprocenten er forskellig på tværs af forskellige typer af aktiver, hvilket der i størst muligt omfang bør tages højde for.

Skatteprocenterne fordeler sig således på tværs af aktivtyper:¹

Tabel 1. Skatteprocenter efter aktivtyper ved virksomhedsoverdragelse

Grov aktivopdeling	Detaljeret aktivopdeling	Skatteprocent
Anlægsaktiver i alt	Immaterielle anlægsaktiver	56,4 %
	Grunde og bygninger	42 %
	Produktionsanlæg og maskiner	56,4 %
	Andre driftsmidler	56,4 %
	Finansielle anlægsaktiver	42 %
Omsætningsaktiver i alt	Varelagre	56,4 %
	Tilgodehavender	56,4 %
	Øvrige omsætningsaktiver	56,4 %

Kilde: Skatteministeriet

For det andet, at en sådan detaljeret opgørelse af aktiver på tværs af aktivtyper i mikrovirksomheder umiddelbart kun er mulig at lave for de private byerhverv via Danmarks Statistiks Regnskabsstatistik. Ønsker man at opgøre aktiverne på tværs af aktivtyper i mikrovirksomheder i hele økonomien, må man finde sig i en noget mere grov (og ikke ideel) opdeling af aktiver på tværs af aktivtyper via Danmarks Statistiks forskeradgang. Desuden rækker tallene for aktiver for hele økonomien kun til 2007.

Herunder foretages forskellige beregninger af en samlet beskatningsprocent ved virksomhedsoverdragelse af mikrovirksomheder med udgangspunkt i forskellige datagrundlag:

1. En detaljeret opdeling af aktiverne for mikrovirksomheder i private byerhverv i 2015

¹ jf. baggrundsnotat om Statsfinansielle konsekvenser ved skattemæssig succession til mikrovirksomheder (Landbrug og Fødevarer) samt opgørelser fra Skatteministeriet.

2. En grov opdeling af aktiverne for mikrovirksomheder i hele økonomien som gennemsnit i perioden 2000-2007

Efterfølgende vurderes det, hvilken af de to beregninger der bør tages udgangspunkt i.

Detaljeret aktivopdeling for mikrovirksomheder i private byerhverv i 2015

Tabel 2 viser en detaljeret opgørelse af aktivtyper i segmentet for mikrovirksomheder (0-9 ansatte) i de private danske byerhverv i 2015. Skatteprocenten på de forskellige aktivtyper ved en virksomheds-overdragelse er taget fra tabel 1. Den samlede gennemsnitlige beskatningsprocent findes derefter ved at vægte de enkelte skatteprocenter i forhold til den enkelte aktivtypes andel af de samlede aktiver.

Tabel 2. Værdi og beskatningsprocent af aktivtyper for mikrovirksomheder

Aktivtype	Samlet værdi (mio. kr.)	Andel aktiver i alt	Skatteprocent
Immaterielle anlægsaktiver	17.338	0,9 %	56,4 %
Grunde og bygninger	518.297	25,6 %	42,0 %
Produktionsanlæg og maskiner	279.214	13,8 %	56,4 %
Andre driftsmidler	66.474	3,3 %	56,4 %
Finansielle anlægsaktiver	530.236	26,2 %	42,0 %
Anlægsaktiver i alt	1.411.558	69,6 %	45,7 %*
Varelagre	46.343	2,3 %	56,4 %
Tilgodehavender	89.665	4,4 %	56,4 %
Øvrige omsætningsaktiver	479.627	23,7 %	56,4 %
Omsætningsaktiver i alt	615.634	30,4 %	56,4 %**
Aktiver i alt	2.027.192	100,0 %	49,0 %***

* Beregnet på baggrund af aktivfordeling blandt anlægsaktiver

** Omsætningsaktiverne har samme beskatningsprocent

*** Beregnet på baggrund af aktivfordeling)

Kilde: Danmarks Statistiks Regnskabsstatistik

Med baggrund i den detaljerede fordeling af aktivtyper i mikrovirksomheder i de private byerhverv i 2015, er der således udsigt til en samlet gennemsnitlig skatteprocent ved overdragelse af mikrovirksomheder på **49,0 %**, jf. tabel 2.

Grov aktivopdeling for mikrovirksomheder i hele økonomien (gennemsnit for perioden 2000-2007)

Alternativt kan der ses på fordelingen af aktiver for mikrovirksomheder i hele økonomien.² Via forskeradgang til Danmark Statistik kan der laves en grov opdeling i anlægsaktiver og omsætningsaktiver - dog kun for perioden 2000-2007, da opgørelsen af virksomhedernes aktiver er mangelfuld i de senere år for de fleste af de branchegrupper, der ligger uden for de private byerhverv.

Den gennemsnitlige fordeling af anlægsaktiver og omsætningsaktiver i mikrovirksomhederne i Danmark er opgjort for perioden 2000-2007 i tabel 3.

Tabel 3. Værdi og andele af aktiver udelukkende for mikrovirksomheder (0-9 ansatte)

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Gennemsnit
Anlægsaktiver (mio.kr.)	491.198	492.324	516.228	483.529	694.638	902.561	1.065.796	1.211.947	732.278
Omsætningsaktiver (mio.kr.)	194.757	212.816	196.464	219.139	241.823	295.975	351.033	394.395	263.300
Aktiver i alt (mio.kr.)	685.955	705.140	712.691	702.668	936.461	1.198.536	1.416.830	1.606.341	995.578
Andel anlægsaktiver	71,6%	69,8%	72,4%	68,8%	74,2%	75,3%	75,2%	75,4%	72,9%
Andel omsætningsaktiver	28,4%	30,2%	27,6%	31,2%	25,8%	24,7%	24,8%	24,6%	27,1%

Anm.: Aktiverne er opgjort for mikrovirksomheder med en vis aktivitet. Dvs. mikrovirksomheder, hvor der som minimum er aktivitet svarende til ½ fuldtidsansat eller en årlig omsætning svarende dertil.

Kilde: Danmarks Statistik og Dansk Byggeris beregninger

Hvis det antages, at den detaljerede fordeling af anlægsaktiverne og omsætningsaktiverne fordeler sig som i tabel 2 (med en beregnet beskatningsprocent på 45,7 % for anlægsaktiver og 56,4 % for omsætningsaktiver), så kan den samlede gennemsnitlige beskatningsprocent ved overdragelse af mikrovirksomheder beregnes således:

Samlet gennemsnitlig beskatningsprocent: $72,9 \% \times 45,7 \% + 27,1 \% \times 56,4 \% = \mathbf{48,6 \%}$

Samlede aktiver i mikrovirksomheder og potentiel værdi af beskatning ved ejerskifte

Det er ikke muligt at foretage en nyere opgørelse af den samlede værdi af aktiverne i mikrovirksomhederne i den samlede danske økonomi. Det tætteste man kan komme på er henholdsvis:

- Aktiver i mikrovirksomhederne i hele økonomien i 2007: 1.606 milliarder kroner jf. tabel 3.
- Aktiver i mikrovirksomhederne i de private byerhverv i 2015: 2.027 milliarder kroner, jf. tabel 2.

I 2007 kunne de samlede aktiver i mikrovirksomhederne i de private byerhverv opgøres til 1.275 milliarder kroner. Her svarer stigningen fra 1.275 mia. kr. i 2007 til 2.027 mia. kr. i 2015 til 58,9 %.

Hvis det antages, at aktiverne i mikrovirksomhederne i hele økonomien er steget lige så meget i perioden 2007-2015, som i de private byerhverv, kan værdien af de samlede aktiver i mikrovirksomhederne i hele den danske økonomi beregnes til **2.554 mia. kr.** i 2015. Dette estimat lægges til grund for beregningen af skatteværdien.

² Her inkluderes de branchegrupper, som ikke figurer under de private byerhverv. Det er hovedbranchegrupperne Finansiering og forsikring, Landbrug, skovbrug og fiskeri, Offentlig administration, undervisning og sundhed samt Kultur, fritid og anden service. Alle de små offentlige enheder med færre end 10 ansatte er frasorteret i opgørelsen.

I Skatteministeriets "Betænkning om generationsskiftet i erhvervslivet" fra 1999, antages det som tommelfingerregel, at den skattepligtige fortjeneste udgør 60 pct. af den afgiftspligtige værdi af erhvervsaktiver ved ejerskifter. Denne og andre antagelser fra Skatteministeriets betænkning har siden ligget til grund for alle ændringer af reglerne for skattemæssig succession ved virksomhedsoverdragelse til familie og medarbejdere.

Til brug for denne analyse forudsættes det ligeledes, at den afgiftspligtige fortjeneste udgør 60 % af den afgiftspligtige værdi af erhvervsaktiverne, svarende til aktivernes handelsværdi, som igen antages at være lig den bogførte værdi af de samlede virksomhedsaktiver i mikrovirksomheder.

Den samlede afgiftspligtige fortjeneste af aktiverne i mikrovirksomheder i den danske økonomi i 2015 vurderes således at være: 2.554 milliarder kroner x 60 % = **1.532 milliarder kroner**.

Hvis det forudsættes, at den samlede gennemsnitlige skatteprocent ved overdragelse af mikrovirksomheder er 49,0 %, kan værdien af den samlede skat ved ejerskifte af alle mikrovirksomheder beregnes til: 1.532 mia. kr. x 49,0 % = **750 milliarder kroner**.

Forudsættes det i stedet for, at den samlede gennemsnitlige skatteprocent ved overdragelse af mikrovirksomheder i stedet er 48,6 %, kan værdien af den samlede skat ved ejerskifte af alle mikrovirksomheder beregnes til: 1.532 milliarder kroner x 48,6 % = **745 milliarder kroner**.

Den årlige provenueeffekt på de offentlige finanser er naturligvis meget mindre, og afhænger blandt andet af, hvor mange ejerskifter af mikrovirksomheder, der reelt forekommer, og hvordan de fordeler sig tværs af segmentet for mikrovirksomheder med hensyn til aktiver. Det skyldes, at adgang til skattemæssig succession for mikrovirksomheder med en relativt stor aktivbeholdning er dyrere for staten end adgang til succession for mikrovirksomheder med en relativt lille aktivbeholdning.

I beregningsnotat (2/3) vedrørende succession af mikrovirksomheder: Estimeringsmodel, udskudt skat og værnsregler ses der nærmere på disse forhold.

Konklusion

I beregningerne af de statsfinansielle konsekvenser ved skattemæssig succession for mikrovirksomheder tages der udgangspunkt i en samlet gennemsnitlig beskatningsprocent ved ejerskifte af mikrovirksomheder på 49,0 %. Det skyldes, at beregningen af denne procentsats bygger på de senest tilgængelige data med den mest detaljerede opdeling på tværs af aktiver. De private byerhverv dækker endvidere størstedelen af økonomien, ligesom skatteprocenten ved den alternative beregning for hele økonomien i årene 2000-2007 ikke er meget forskellig fra de 49,0 %.